

УДК 378.14.032-378.811

DOI 10.31494/2412-9208-2022-1-2-263-274

COACH SUPPORT AS A MEANS OF ACMEOLOGICAL INFLUENCE IN THE TRAINING OF FUTURE EDUCATORS

КОУЧ-СУПРОВІД ЯК ЗАСІБ АКМЕОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ

Lesia MOROZ-REKOTOVA,
Candidate of Pedagogical
Sciences, Associate Professor

lesamorozrekotova@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-5161-721X>

*Berdiansk State Pedagogical
University,*
✉ 4, Schmidt st., Berdiansk,
Zaporizhzhia region, 71100

Леся МОРОЗ-РЕКОТОВА,
кандидат педагогічних наук, доцент

*Бердянський державний
педагогічний університет,*
✉ вул. Шмідта, 4, м. Бердянськ,
Запорізька обл., 71100

Original manuscript received: August 01, 2022

Revised manuscript accepted: August 15, 2022

ABSTRACT

The article is devoted to the issues of coach accompaniment as an effective means of acmeological influence in the training of future teachers of preschool education institutions. The reorientation of the content of education from the presence of theoretical knowledge in a certain field to the formed competences, from hard skills to soft skills, is primarily due to the requirements of the time, the needs of society, and future prospects. Undoubtedly, for such changes, means, teaching tools, methods and methods of interaction with higher education students need to be revised. The need for acmeological influence in the conditions of distance learning in a higher education institution, which will ensure the growth of pedagogical professionalism, has been updated. The vision of acmeology and science in the theory and practice of Ukrainian researchers, the understanding of the acmeological approach and its use in the process of training future educators of preschool education institutions is revealed. The expediency of applying the principle of subjectivity, which allows you to direct the educational process to the personality of the student of higher education, his self-determination, is substantiated; ensures the transition of subject-subject relations to subject-activity relations. Coaching in education is characterized from the point of view of modern Ukrainian researchers. The author's vision of coaching as an effective means of acmeological influence – coach accompaniment, as a form of mentoring – is presented. The structure of a coaching session and a diary of self-actualization of professional and communicative culture is proposed, which ensures the regulation of the process of reflection and awareness of new experience as a part of oneself. The sequence of working with the diary is described, its detailed structure is presented. Working with a diary involves self-analysis (identification of problems, shortcomings), performance of seven tasks consisting of two parts (the first – theoretical and practical content, the second – practical exercise). The structure of a remote coaching session is presented, which consists of three stages: start, review/confirmation, and conclusion. Examples of questions for conducting a coaching session are given, illustrated by an example of conducting a coaching session based on the content of one of the tasks of the Diary of self-actualization of professional and communicative culture.

Key words: *acmeology, support, influence, coaching, coaching session, self-actualization.*

Вступ. В умовах євроінтеграції освітнього процесу в закладах вищої освіти, підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти має відбуватися на засадах не лише компетентнісного підходу, але й акмеологічного, особливо з огляду на події останніх років. Для України впровадження акмеологічного підходу не є новим явищем, навпаки, останніми роками інтерес до нього поглибився, оскільки на передній план вийшла студентоцентрованість освітнього процесу. Переорієнтація змісту освіти з наявності теоретичних знань у певній галузі на сформовані компетентності, від *hard skills* до *soft skills* обумовлена, в першу чергу, вимогами часу, потребами суспільства, перспективами майбутнього. Безумовно, за таких змін потребують перегляду і засоби, інструменти навчання, методи і прийоми взаємодії зі здобувачами вищої освіти. Особливо гостро ця потреба стала відчуватися з упровадженням змішаної та дистанційної форм освіти процесу в закладах вищої освіти. Для опанування теоретичних основ обраної спеціальності, здобувачам пропонують використовувати навчальні платформи з лекційними курсами, планами та методичними рекомендаціями з підготовки до семінарських занять, з виконання самостійної роботи тощо. Тобто використання платформи з електронної підтримки навчання забезпечує формування необхідних професійних компетентностей. Проте ізольованість здобувачів один від одного, відсутність «живого» спілкування гальмує формування м'яких навичок, які краще необхідні в професіях сфери «людина-людина».

Досвід вимушеного переходу на дистанційну форму навчання в закладах дошкільної освіти (на початку пандемії через COVID-19) засвідчив її низьку ефективність, яка обумовлена психологічними особливостями розвитку дітей дошкільного віку. Пошук засобів організації освітнього процесу в дистанційному форматі не дав суттєвих позитивних результатів, тому діти знову були допущені до закладів дошкільної освіти за умови дотримання низки вимог та рекомендацій. У цій ситуації важливо усвідомити той факт, що вихователь закладу дошкільної освіти продовжив працювати оф-лайн, тоді як освітній процес у школах відбувався у дистанційному форматі. Тобто, вихователь так чи інакше повинен опанувати не лише *hard skills*, але й *soft skills*. Відтак, навіть в умовах дистанційного навчання в закладі вищої освіти необхідно передбачити такі засоби, які б працювали на формування саме м'яких навичок – *soft skills*. Переконані, що за таких обставин ефективними стануть засоби, що забезпечують самоорганізацію та саморозвиток майбутнього фахівця, тобто засоби, в основу яких покладено акмеологічний підхід.

Проблема акмеологічного підходу в Україні потрапила в поле наукового інтересу багатьох дослідників. Філософські витоки та етапи становлення акмеології досліджували Т. Дерєка [7], Т. Диба [8]; основи акмеології розглянуто В. Гладковою та Г. Яворською [2], сутність, становлення та практичне втілення акмеології досліджено Г. Даниловою [6];

акмеологічну освітню парадигму схарактеризовано І. Соколовою [16]; застосування акмеологічного підходу в системі неперервної освіти досліджували О. Гречаник [4], Г. Сазоненко [14]; сутність і призначення акмеологічного принципу розкрито І. Богдановим та О. Сергеевим [1], тощо. Проте суттєвих досліджень застосування акмеологічного підходу в підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти проведено ще не було.

Метою статті постає висвітлення коуч-супроводу як ефективного засобу акмеологічного впливу в підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Результати та дискусії. Як свідчать теоретичні розвідки, акмеологічний підхід вважають базовою методологічною основою, що зумовлює комплексне дослідження й відновлення цілісності особистості педагога з метою сприяння досягненню ним вищих рівнів. Останнє уможливлено єдністю вивчення індивідуальних, особистісних та суб'єктно-діяльнісних характеристик педагога. З огляду на розвиненість акмеології як науки, акмеологічний підхід характеризується прогностичністю, оскільки надає науково обґрунтовані теоретичні підстави для прогнозування результативності процесу підготовки педагогічних працівників і проєктування продуктивних моделей професійної діяльності.

Акмеологічний підхід передбачає добір засобів, методів, прийомів, які характеризуються індивідуальною спрямованістю та забезпечують особистісно-професійний розвиток, зокрема майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Це дозволяє розкрити їхній внутрішній потенціал, сприяє розвитку якостей, які зумовлюють досягнення високого рівня особистісного зростання, педагогічного професіоналізму. Науковці їх визначають як сукупність засобів, спрямованих на розкриття внутрішнього потенціалу особистості, розвитку властивостей і якостей, що сприяють досягненню високого рівня особистісно-професійного розвитку й професіоналізму [5]. Підтвердженням цієї думки постає твердження О. Дубасенюк про те, що головним методом акмеологічних технологій постає акмеологічний вплив на особистість, який здійснюється завдяки спеціальним тренінгам, рольовим та діловим іграм, індивідуальній роботі із саморозвитку, акмеологічного консультування тощо [9].

Акмеологічний підхід сприяє формуванню у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти стійкої здатності до самостійного вибору, самовдосконалення, самореалізації в мінливих соціокультурних умовах. Поділяємо погляд С. Гончаренка на акмеологію, який вважає її методологічним інструментарієм, що допомагає організувати умови для оптимального досягнення майбутніми фахівцями ступенів професіоналізму у сферах педагогічної діяльності, для прояву ними своїх соціально значущих і творчих якостей [3].

За акмеологічного підходу доречним є застосування принципу суб'єктності, який орієнтує на розширення суб'єктного простору особистості, її професійного та етичного «збагачення», що включає підвищення відповідальності, почуття обов'язку, совість і гідність, відхід від неадекватних особистісних установок і стандартів. Т. Левченко акцентує

увагу на тому, що в усіх сучасних дидактичних концепціях центром постає особистість того, хто навчається, його мотиви, інтереси, потреби, бажання, наміри, стилі діяльності [11]. А принцип суб'єктності уможливило спрямування освітнього процесу на особистість здобувача освіти, забезпечення максимально сприятливих умов для розвитку й розкриття його здібностей, для самовизначення [15 : 198]. Послугуємося переконанням Т. Левченко, що суб'єкт-суб'єктні відносини переходять у суб'єктно-діяльнісні. Цей процес реалізується на основі послідовної індивідуалізації всього освітнього процесу: по-перше, врахування особистісної специфіки здобувача освіти, його персоналізації; по-друге, врахування індивідуальних особливостей особистості педагога [11].

Тож акмеологічний підхід забезпечує тісну взаємодоповнювальну взаємодію учасників освітнього процесу закладу вищої освіти як рівноправних суб'єктів соціалізації, формування ціннісно-сислової готовності до професійної діяльності, де підґрунтям слугує гармонійний обопільний розвиток ціннісно-сислових сфер.

Як засвідчила практика, потужним засобом реалізації акмеологічного підходу за умов дистанційного навчання можна назвати коуч-супровід здобувачів вищої освіти. Коучинг в освіті, освітній коучинг або коуч-супровід розглядають як «універсальний інструмент, який дає можливість ефективно працювати на суб'єкт-суб'єктному рівні, тобто вміти керувати собою, допомагати іншим у розвитку особистісного потенціалу, у підвищенні особистої ефективності, розвивати ефективні комунікації, будувати конструктивні взаємини з колегами тощо» [13 : 144]. Науковці О. Нежинська та В. Тименко акцентують увагу на головній особливості коучингу, яка полягає в мотивації до самостійного творчого пошуку розв'язання поставленої проблеми, розкритті внутрішнього потенціалу здобувачів освіти, допомозі на шляху самостійного опанування компетентностей, у формуванні уміння вчитися [13]. Коуч-супровід розуміємо як форму наставництва та акмеологічного супроводу, що передбачає спеціальне алгоритмічне обговорення, спрямоване на розвиток та вдосконалення особистості. Таке обговорення має забезпечувати чіткість, облік та узгодженість думок і поглядів обох сторін (коуча та здобувача).

Структура коуч-сесії сформована таким чином, щоб регулювати процес рефлексії та усвідомлення нового досвіду як частини себе. Послугуємося позицією О. Кривильової щодо необхідної наявності в майбутнього фахівця компетентнісного, акмеологічного та аксіологічного цілепокладання [10 : 295], які, на нашу думку, постають підґрунтям ефективності проведення коуч-сесії.

Цьому ефективно може слугувати регулярне ведення здобувачами щоденника, зміст якого розробляється згідно мети, завдань, які викладач ставить у вивченні певної дисципліни. Розкриємо можливості реалізації коуч-супроводу на прикладі застосування авторського «Щоденника самоактуалізації професійно-комунікативної культури» (Щоденник) [12].

Суть роботи зі Щоденником полягає у виконанні семи завдань, яким передедує самоаналіз із семи кроків. Мета самоаналізу – визначити проблеми, недоліки, чинники недостатнього рівня сформованості професійно-комунікативної культури. Кожне завдання складається з двох частин. Перша частина спрямована на підготовку до виконання другої – основної й передбачає складання програми, плану, пам'ятки або чек-листка. Друга – фіксацію практичної реалізації задуманого.

Виконання половини завдань другої частини передбачає практичну діяльність (тобто взаємодію з іншими людьми). Її зміст обов'язково має обговорюватися з коучем (викладачем) упродовж п'яти коуч-сесій. Форму участі в коуч-сесії кожен здобувач обирає самостійно (особиста зустріч, телефонний коучинг, інтернет-коучинг). Як свідчить досвід, поза увагою майбутніх вихователів залишився лише телефонний коучинг. Вони надавали перевагу особистій зустрічі або відеозв'язку в додатках Viber, Telegram, zoom, тощо. «Календар виконання завдань», запропонований на початку щоденника, сприяє оптимальній організації часу здобувача, забезпечує ведення обліку регулярності виконання завдань. Графік коуч-сесій здобувач складає самостійно, визначаючи дату та зміст бесіди.

Структуру «Щоденника самоактуалізації професійно-комунікативної культури» майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти подано в таблиці 1:

Таблиця 1

Структура «Щоденника самоактуалізації професійно-комунікативної культури»

Структурна частина Щоденника	Зміст роботи	Мета
Привітання від імені Щоденника	-	Мотивація, налаштування
Календар виконання завдань	Відмітка про виконання завдання	Самоконтроль діяльності
Графік коуч-сесій	Поступове визначення дати та змісту проведення коуч-сесії; вибір форми коуч-сесії (відеозв'язок, телефонний зв'язок)	Самоорганізація діяльності
Самоаналіз	7 кроків (з прикладами)	Виявлення проблем, недоліків, прогалин
Завдання 1. Підвищення культури мовлення	Частина 1. Складання Програми саморозвитку культури мовлення	Самостійне визначення посильних кроків для підвищення культури мовлення
	Частина 2. Реалізація Програми	Підвищення культури мовлення

	саморозвитку культури мовлення	
	Робота над викоріненням атавістичних звуків	
Завдання 2. Робота над естетичністю мовлення	Частина 1. Збагачення пасивного словника	Поповнення пасивного словника тропами, фольклорними жанрами, цитатами відомих педагогів, мислителів, тощо
	Частина 2. Збагачення активного словника	Переведення пасивного словника в активний.
Завдання 3. Мовленнєво-етикетний арсенал	Частина 1. Пам'ятка формул мовленнєвого етикету	Розширення словника формулами мовленнєвого етикету
	Частина 2. Вживання формул мовленнєвого етикету	Уведення в активне щоденне спілкування нових формул мовленнєвого етикету
Завдання 4. Спілкування на основі психометричного типу співрозмовника (С. Делінгер)	Частина 1. Визначення свого типу та типів людей з найближчого оточення	Вправлення у визначенні найхарактерніших ознак кожного типу
	Частина 2. Моделювання спілкування	Вправлення в конструюванні спілкування на основі психометричного типу співрозмовника
Завдання 5. Підготовка комунікативного акту	Частина 1. Моделювання спілкування згідно «золотого правила»	Вправлення в осмисленому добір реплік під час спілкування
	Частина 2. Реалізація «золотого правила спілкування»	Уведення нової навички конструювання процесу комунікації в процесі спілкування
Завдання 6. Ненасильницьке спілкування (М. Розенберг)	Частина 1. Конструювання діалогу за методом ненасильницького спілкування	Вправлення у конструюванні спілкування за методом ненасильницького спілкування
	Частина 2. Метод ненасильницького спілкування в практичній діяльності	Використання методу ненасильницького спілкування в комунікації з людьми з найближчого оточення
Завдання 7. Тактики педагогічного дискурсу	Частина 1. Стратегія педагогічного дискурсу (конструювання)	Формування навички добирати доцільну стратегію комунікації

	Частина 2. Стратегія педагогічного дискурсу (застосування в комунікації з дітьми)	Вправління у доборі та застосуванні доцільних стратегій спілкування з дітьми дошкільного віку за реальної комунікації
Додатки	Словник для вираження почуттів (за М. Розенберґом)	Допоміжні матеріали для опанування методами спілкування
	Психогеометричні типи співрозмовників (за А. Панфіловою)	

Пропонуємо структуру дистанційного коучингу, яка містить три етапи: початок коуч-сесії, де з'ясовують тривалість зустрічі та уточнюють зміст (яке із завдань Щоденника буде обговорюватись); огляд/підтвердження результатів, на якому відбувається обговорення змісту Щоденника; завершення коуч-сесії, де підкреслюється відчуття прогресу, досягнутого в ході сесії, та завершують зустріч.

У ході коуч-сесії уникають настанов та рекомендацій. Коуч, ставлячи запитання, підводить до розуміння чи усвідомлення шляхів чи засобів розв'язання наявних питань (проблем). На другому етапі коуч-сесії коуч ставить запитання, робить паузи, резюмує сказане, доки не прозвучать «основні» факти, що роз'яснюють ситуацію (наприклад, «Що стало причиною цієї ситуації?», «Чи підтримують вихователі?», «У чому полягає проблема насправді?» тощо). Для стимулювання саморозвитку здобувача корисно ставити запитання на кшталт: «Що збираєтесь робити у такому випадку?», «Що відбудеться у разі застосування цієї комунікативної технології?», «Як Ви залагодите цю ситуацію?», «Що Ви можете зробити, щоб виправити ситуацію?» тощо.

У разі низьких показників розвитку або наявних труднощів у застосуванні конкретних комунікативних технік, коуч може запропонувати своє бачення або розв'язання ситуації (наприклад, «Хочу дещо Вам запропонувати...», «Можливо є інший варіант...» тощо). Однак не варто зловживати цим прийомом, щоб не гальмувати саморозвиток здобувача.

Наведемо приклад коуч-сесії. Особиста зустріч з Катериною Д. Обговорення виконаного завдання 5 «Підготовка комунікативного акту», Ч. 2 «Реалізація золотого правила спілкування». Тут майбутні вихователі закладів дошкільної освіти занотовували ситуації з власного комунікативного досвіду, де вони застосовували конкретну комунікативну техніку.

Ситуація з власного досвіду, занотована в Щоденнику: «Під час проведення родинного свята мама Максима не прийшла. Максим поведився погано: не сидів на місці, жбурляв декорації та обладнання, бігав поміж батьків. Мета: з'ясувати причину такої поведінки Максима та підтримати його, пояснити причину відсутності мами.

Умови: за умов психологічного комфорту (спокійний стан Максима).

Зміст (зі Щоденника): «Максимице, що сталося? Чому ти так себе поводиш? Ти засмучений? Ти засмучений, тому що твоя мама не змогла

прийти до нас на свято? Не сумуй, мама твоя дуже тяжко працює, аби в тебе було що одягти, поїсти, гарні іграшки. Не сумуй, твоя мама обов'язково прийде наступного разу. А сьогодні увечері ми покажемо їй фото та відео нашого свята і розкажемо, як гарно ти поведився».

Експресія (зі Щоденника): «Спокійно, з розумінням та співпереживанням».

Коуч: Розкажіть, як реагував Максим.

Катерина: Мовчав переважно. Сумний був. Мені здавалося, що він мені не вірить.

Коуч: Як думаєте, чому Вам так здавалось?

Катерина: Можливо тому, що я обіцяла йому те, в чому сама не була впевнена.

Коуч: Наприклад?

Катерина: Що мама наступного разу обов'язково прийде.

Коуч: А коли так, то навіщо таке говорили?

Катерина: Стереотипна обіцянка... Вихователі постійно так говорять, от і я повторила...

Коуч: Коли Ви зрозуміли, чому Максим Вам не вірить?

Катерина: (помовчавши, ніяково) Коли відповіла на Ваше запитання. До цього не думала про це. Просто відчувала і все.

Коуч: Ви ставили потрійну мету і дві виконали – з'ясували причину поведінки хлопчика та пояснили відсутність мами. Стосовно третьої – підтримати – що скажете?

Катерина: Вона основна була, та схоже я її не досягла.

Коуч: Що треба було сказати Максимові, щоб підтримати?

Катерина: Не знаю.

Коуч: Подумайте, чому Максим так поведився?

Катерина: Він був засмучений.

Коуч: Жбурління декорацій та атрибутів – це прояв засмучення чи чогось іншого?

Катерина: (помовчавши) Агресії?

Коуч: Це запитання до мене чи до себе?

Катерина: Я не впевнена. Думаю, що із почуттями Максима я також помилилася. Можливо він злився, бо тільки його мами не було. Усі діти так раділи разом з батьками, і тільки до нього мама не прийшла. (Далі з радісним виразом обличчя) Я зрозуміла! Він злився, бо вирішив, що якщо мама не прийшла, значить не любить його!

Коуч: То які слова були б для Максима підтримкою?

Катерина: «Мама тебе любить. Пам'ятай про це завжди».

Аналогічно розбираються інші ситуації з власного досвіду. Зауважимо, що коуч не оцінює, а скеровує. Коучинг передбачає самостійність умовисновків та прийняття рішення майбутніми вихователями закладів дошкільної освіти.

Таким чином, знайшовши відповіді самостійно, здобувач усвідомила новий досвід як частину себе, що безумовно стане у подальшому частиною професійної компетентності. Опитування

здобувачів наприкінці роботи зі Щоденником засвідчило позитивні зрушення в особистісному плані, а саме: усвідомлений контроль власного мовлення (викорінення атавістичних звуків та «слів-паразитів»), опанування методу ненасильницького спілкування та уведення у власну комунікативну практику, опертя на здобуті знання психогометричних типів співрозмовників під час комунікації з новими людьми, тощо.

Висновки. Отже, в умовах студентоцентрованого освітнього процесу закладу вищої освіти, нагальності не втрачає застосування акмеологічного підходу, ефективним засобом реалізації якого в умовах дистанційного навчання постає коучинг (коуч-супровід здобувачів вищої освіти).

Акмеологічний підхід стає базисом формування у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти стійкої здатності до самостійного вибору, самовдосконалення, самореалізації в мінливих соціокультурних умовах. А застосування принципу суб'єктності орієнтує на розширення суб'єктного простору особистості, її професійного та етичного «збагачення».

Коучинг, як форма наставництва та акмеологічного супроводу забезпечує розвиток та вдосконалення особистості майбутнього фахівця, розкриває внутрішні резерви та стимулює природні задатки, забезпечує розкриття наявного потенціалу, його укорінення та збагачення. Описаний досвід застосування Щоденника пройшов емпіричну перевірку й засвідчив позитивні результати, які дозволяють стверджувати про його ефективність.

Проблема реалізації акмеологічного підходу в підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти в умовах дистанційного навчання на сьогодні не досліджена, тому напрямами подальших наукових розвідок можуть бути як методологічні так і прикладні аспекти.

Література

1. Богданов І. Т., Сергєєв О. В. Акмеологічний принцип: його сутність і призначення. *Збірник наукових праць : Педагогічні науки*. Херсон : ХДПУ, 2000. Вип. 15. Ч. 1. С. 147–153.
2. Гладкова В. М., Яворська Г. Х. Основи акмеології : навч. посіб. Київ : Освіта України, 2012. 248 с.
3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Вид. 2-ге, доп. й випр. Рівне : Волинські обереги, 2011. 552 с.
4. Гречаник О. Є. Формування акмеологічної компетентності вчителя в системі післядипломної педагогічної освіти : автореф. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Харків. 22 с.
5. Данилова Г. С. Акмеологія: сутність, становлення, практичне втілення. *Педагогіка і психологія*. 2009. № 1. С. 90–98.
6. Данилова Г. С. Вершини професіоналізму педагога як акмеологічний синтез тріади його компонентів. *Педагогіка вищої школи: методологія, теорії, технології*. Рівне, 2007. Т. 3. С. 57–62.
7. Дєрека Т. Розвиток акмеології: філософський аспект. *Педагогічний часопис Волині*. 2016. № 2(3). С. 14–19.
8. Дїба Т. Г. Філософські та педагогічні витоки розвитку акмеології. *Освітнологічний дискурс* : електронне видання. 2015. №2(10). С. 87–100. URL: <http://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/250>. (дата звернення: 25.07.2022).

9. Дубасенюк О. А. Фундаментальна акмеологія: засади вдосконалення професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів. *Акмеологія в Україні*. Київ, 2010. № 1. С. 18–25
10. Кривильова О. А. Проектування психолого-педагогічної підготовки майбутніх викладачів професійно-технічних навчальних закладів : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Бердянськ, 2018. 547 с.
11. Левченко Т. І. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах : монографія. Вінниця : Видавництво «Нова книга», 2002. 512 с.
12. Мороз-Рекотова Л. В. Щоденник самоактуалізації професійно-комунікативної культури. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2020. 48 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/362216853_Sodennik_samoaktualizacii_PK (дата звернення : 25.07.2022).
13. Нежинська О. О., Тименко В. М. Коучинг як інструмент соціально-психологічної допомоги клієнту. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 11 : Соціальна робота. Соціальна педагогіка*. 2017. № 23. С. 182–187.
14. Сазоненко Г. С. Компетентність у системі неперервної освіти: акмеологічна модель : наук.-метод. посіб. Макарів : Софія, 2013. 416 с.
15. Слюсаренко Н., Кульбацька М. Суб'єкт-суб'єктний підхід до організації педагогічного процесу. *Людизознавчі студії : Серія «Педагогіка»*. Дрогобич, 2015. Вип. 1/33 С. 194–201. DOI: 10.24919/2313-2094.1/33.91936.
16. Соколова І. В. Акмеологічні знання, акмеологічний зміст, акмеологічна освітня парадигма: акмеологічний трикутник. *Проблеми освіти : збірник наукових праць*. Житомир – Київ, 2015. Вип. 84. С. 318–322

References

1. Bohdanov, I. T., Serhieiev, O. V. (2000). *Akmeolohichni pryntsyp: yoho sutnist i pryznachennia* [Acmeological principle: its essence and purpose]. Zbirnyk naukovykh prats : Pedahohichni nauky – Collection of scientific papers : Pedagogical Sciences. Kherson : KhDPU, vyp. 15, ch. 1, 147–153. [in Ukrainian].
2. Hladkova, V. M., Yavorska, H. Kh. (2012). *Osnovy akmeolohii* [Basics of acmeology] : navch. posib. Kyiv : Osvita Ukrainy [in Ukrainian].
3. Noncharenko, S. U. (2011). *Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk* [Ukrainian pedagogical dictionary]. Vyd. 2-he, dop. i vypr. Rivne : Volynski oberehy. [in Ukrainian].
4. Hrechanyk, O. Ye. (2012). Formuvannia akmeolohichnoi kompetentnosti vchytelia v systemi pisliadyplomnoi pedahohichnoi osvity [Formation of acmeological competence of the teacher in the system of postgraduate pedagogical education] : avtoref. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kharkiv. [in Ukrainian].
5. Danylova, H. S. (2009). Akmeolohiia: sutnist, stanovlennia, praktychne vtilennia [Acmeology: essence, formation, practical implementation]. *Pedahohika i psykholohiia – Pedagogy and psychology*, 1, 90–98. [in Ukrainian].
6. Danylova, H. S. (2007). Vershyny profesionalizmu pedahoha yak akmeolohichniy syntez triady yoho komponentiv [The peaks of the teacher's professionalism as an acmeological synthesis of the triad of its components]. *Pedahohika vyshchoi shkoly: metodolohiia, teorii, tekhnolohii – Higher School pedagogy: methodology, theories, technologies*. Rivne, 3, 57–62. [in Ukrainian].
7. Dereka, T. (2016). Rozvytok akmeolohii: filosofskyi aspekt [Development of acmeology: philosophical aspect]. *Pedahohichnyi chasopys Volyni – Pedagogical Journal of Volyn*, 2(3), 14–19. [in Ukrainian].
8. Dyba, T. H. (2015). Filosofski ta pedahohichni vytoky rozvytku akmeolohii [Philosophical and pedagogical origins of the development of acmeolog]. *Osvitolohichnyi dyskurs : elektronne vydannia – Educational discourse*, 2(10), 87–100. [in Ukrainian].

9. Dubaseniuk, O. A. (2010). Fundamentalna akmeolohiia: zasady vdoskonalennia profesiino-pedahohichnoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv [Fundamental acmeology: principles of improving the professional and pedagogical training of future teachers]. *Akmeolohiia v Ukraini – Acmeology in Ukraine*, 1, 18–25. [in Ukrainian].

10. Kryvylova, O. A. (2018). Proektuvannia psykhologo-pedahohichnoi pidhotovky maibutnikh vykladachiv profesiino-tehnichnykh navchalnykh zakladiv [Designing psychological and pedagogical training of future teachers of vocational and technical educational institutions] : dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.04. Berdiansk. [in Ukrainian].

11. Levchenko, T. I. (2002). *Rozvytok osvity ta osobystosti v riznykh pedahohichnykh systemakh* [Development of education and personality in different pedagogical systems] : monohrafiia. Vinnytsia : Vydavnytstvo «Nova knyha». [in Ukrainian].

12. Moroz-Rekotova, L. V. (2020). *Shchodennyk samoaktualizatsii profesiino-komunikatyvnoi kultury* [Diary of self-actualization of professional and communicative culture]. Kharkiv : Vydavnytstvo Ivanchenka I. S. [in Ukrainian].

13. Nezhynska, O. O., Tymenko, V. M. (2017). Kouchynh yak instrument sotsialno-psykhologichnoi dopomohy klientu [Coaching as a tool of socio-psychological assistance to the client]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Dragomanova : Seriya 11 : Sotsialna robota. Sotsialna pedahohika – Scientific journal of the National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov. Episode 11: Social Work. Social pedagogy*, 23, 182–187. [in Ukrainian].

14. Sazonenko, H. S. (2013). *Kompetentnist u systemi neperervnoi osvity: akmeolohichna model* [Competence in the system of continuous education: acmeological model] : nauk.-metod. posib. Makariv : Sofiia. [in Ukrainian].

15. Sliusarenko, N., Kulbatska, M. (2015). Subiekt-subiektivnyi pidkhid do orhanizatsii pedahohichnoho protsesu [Subject-subject approach to the organization of the pedagogical process]. *Liudynoznavchi studii : Seriya «Pedahohika» – Human studies Studios : Series "Pedagogy"*. Drohobych, 1/33, 194–201. [in Ukrainian].

16. Sokolova, I. V. (2015). Akmeolohichni znannia, akmeolohichniy zmist, akmeolohichna osvitnia paradyhma: akmeolohichniy trykutnyk [Acmeological knowledge, acmeological content, acmeological educational paradigm: acmeological triangle]. *Problemy osvity : zbirnyk naukovykh prats – Problems of Education : collection of scientific papers*. Zhytomyr – Kyiv, 84, 318–322. [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

Статтю присвячено питанням коуч-супроводу як ефективному засобу акмеологічного впливу в підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Переорієнтація змісту освіти з наявності теоретичних знань у певній галузі на сформовані компетентності, від *hard skills* до *soft skills* обумовлена в першу чергу вимогами часу, потребами суспільства, перспективами майбутнього. Безумовно, за таких змін потребують перегляду і засоби, інструменти навчання, методи і прийоми взаємодії зі здобувачами вищої освіти. Актуалізовано необхідність акмеологічного впливу в умовах дистанційного навчання в закладі вищої освіти, який забезпечуватиме зростання педагогічного професіоналізму. Розкрито бачення акмеології та науки в теорії та практиці українських дослідників, розуміння акмеологічного підходу та його використання в процесі підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Обґрунтовано доцільність застосування принципу суб'єктності, який дозволяє спрямувати освітній процес на особистість здобувача вищої освіти, його самовизначення; забезпечує перехід суб'єкт-суб'єктних відносин у суб'єктно-діяльнісні. Схарактеризовано коучинг в освіті з позиції бачення сучасних українських дослідників. Подано авторське бачення коучингу як ефективного засобу акмеологічного впливу – коуч-супроводу, як форми наставництва.

Запропоновано структуру коуч-сесії та щоденника самоактуалізації професійно-комунікативної культури, що забезпечує регуляцію процесу рефлексії та усвідомлення нового досвіду як частини себе. Описано послідовність роботи зі щоденником, подано детальну його структуру. Робота зі щоденником передбачає самоаналіз (визначення проблем, недоліків), виконання семи завдань, що складаються з двох частин (перша – теоретико-практичного змісту, друга – практичне вправлення). Подано структуру дистанційного проведення коуч-сесії, яка складається з трьох етапів: початок, огляд/підтвердження, завершення. Наведено приклади запитань для проведення коуч-сесії, проілюстровано прикладом проведення коуч-сесії за змістом виконання одного із завдань Щоденника самоактуалізації професійно-комунікативної культури.

Ключові слова: акмеологія, супровід, вплив, коучинг, коуч-сесія, самоактуалізація.